

gaar ud paa. Jeg kan ikke nægte, at den Højskoleloov, vi nu have, ikke er noget fuldkomment Værk. Den bærer Præget af, at den er kommen frem paa en lovlig hastig Maade og ikke er saa fuldt gennemarbejdet, som ønskeligt var. Det kan gaa saadan til nu, at en Spekulant forskaffer sig disse nødvendige Lærselever i det nødvendige Antal Lær, og saa bliver han anerkendt efter de Regler, der hidtil ere fulgte. Saa svinder dette ubetydelige Elevantal ind igen og bliver til næsten ingen Ting, men saa er det meget vanstelig at blive af med denne Højskole, skønt den slet ikke fortjener at være inde under Højskolelovens Beskyttelse. Denne Mand kan f. Eks. sidde med 2 Elever. Han faar saa ganske vist ikke det i Loven stipulerede Grundtilskud, men han faar Del i Lærerslønninger og Tilskud til en enkelt Elev. Han draager altsaa Nytte af Statskassen og gør maaste ikke Samfundet andet end Skade. Det er noget meget uheldigt, som det er vanstelig at komme bort fra. Jeg vil for øvrigt henstille en Tanke til Overvejelse for det ærede Finansudvalg og for Ræsten og saa for alle ærede Medlemmer, nemlig, om der ikke kunde sættes et Maksimumsantal for anerkendte Skoler. Man kan som et Tankeeksperiment sige, at der maa være 80 Skoler. Vil nu en ung dygtig Mand oprette en Højskole, saa kan han købe en af de Skoler, der ere oprettede paa Spekulation uden at være baarne af selve Højskolens Ide. Den vil han kunne faa for en nogenlunde billig Penge, thi de Jolt, som paa den Maade i det hele taget benytte Ideer til Pengefordel, ere til at komme overens med, naar det gælder klingende Mønt. Det er kun en Henstilling, jeg her fremkommer med. Ellers kan det jo gaa saadan, at der kommer adskillige af disse Spekulanter og oprette Højskoler, som det bliver vanstelig ikke at anerkende, da de opfylde de Betingelser, som Højskoleloven fordrer.

Jeg maa endnu udtale mig om Betænkningens Nr. 206 angaaende Lønnings-tillæg til Lærere og Lærerinder. Jeg udtalte mig derom i forrige Finansaar ved 2den Behandling og glædede mig over at være med til ved 3dje Behandling at forhøje de 400,000 Kr. til 500,000 Kr. Trængtes der til denne Stigning i Fjor, og det gjorde der sikkert efter min Opfattelse, trænges der i endnu højere Grad til den i Aar. Det er alle bekendt, at en Del af Lærerslønningen ude paa Landet, og i adskillige Byer ydes i Korn efter Kapitelstatst, og var denne lav i Fjor, er den endnu lavere i Aar, og Lærernes Løn er altsaa yderligere

nedsat. Var der altsaa Grund til en Stigning i Fjor, og det mener jeg, at der var, saa er der langt større Grund til en Stigning i Aar. Jeg lagde godt Mærke til — jeg tror ogsaa, det var ved Finanslovens 1ste Behandling — at den ærede Minister udtalte, at naar man først fik Skoleloven, som man nok ud af det med dette Tilskud. Det forstod jeg nu rigtignok ikke som en Udtalelse om, at dersom Skoleloven ikke kom, vilde den ærede Minister ikke gaa med dertil, men jeg saa snarere deri en Udtalelse om, at det kunde vi altid tale om, naar vi først tage fat paa Højskolerne, og jeg synes, at i og for sig have de to Ting ikke synderlig meget med hinanden at gøre. Det vilde de have, dersom Skoleloven straks skulde træde i Kraft og dens finansielle Side straks skulde virke, men den skal først virke i 1898, og er man i det hele paa det rene med, at Lærerne nu arbejde under et økonomisk Tryk, bør man virkelig hjælpe dem straks i dette Øjeblik, saa godt man kan, og saa glæde sig over den yderligere Hjælp, som Skoleloven vil bringe dem i 1898, om den kan naas. Jeg synes ikke, at den ærede Minister har Ret i at ræsonnere saaledes: Ja, hvis vi saa Skoleloven, saa kan jeg være med til et yderligere Tilskud her, men hvis vi ikke saa Skoleloven, vil jeg ikke kunne være med til noget yderligere Tilskud. Det er dog meget uretfærdigt at sige til Lærerne: Hvis I ikke saa noget i 1898, saa skulle I sandelig heller ikke have noget nu, men hvis I saa noget i 1898, saa kunne I ogsaa saa en Stigning nu. Jeg vil derfor haabe, at den ærede Minister, som jo dog heller ikke har udtalt sig aldeles afgjort i denne Sag, og at det højtærede Finansudvalg, aldeles bortset fra Spørgsmaalet om Skolelovens Vedtagelse eller Ikke-Vedtagelse — jeg haaber grumme stærkt, at Skoleloven maa blive ført igennem paa en Maade, som kan være tilfredsstillende — ville være med til en Forhøjelse af det Tilskud, der her er Tale om. Hvis det skulde ske, vil jeg tillade mig at bemærke, at det er ret uheldigt, at Tilskuddet efter den hidtil gældende Regel skal beregnes efter den nuværende Reguleringssum for Lærerebederne, thi den er ikke et Udtryk for Lærernes Indtægt. Den er alt for høj i Gennemsnit. Den er nærmest 200 Kr. for høj, og jeg vil henstille, om ikke, hvis der virkelig kommer et klækkeligt Tilskud, i alt Fald dette yderligere Tilskud kunde blive fordelt paa en anden Maade, end det tidligere Tilskud, om altsaa ikke den ærede Minister vilde sørge for, at det ikke blev uddelt efter den nuværende Regulerings-